

byla věc trestně vyšetřována. Žalovaný jako osoba práva znalá musil vědět, že skutečnosti nastalé po skončeném jednání nemohou býti uplatňovány v opravném řízení (§ 482 c. ř. s.), a bylo jeho povinností upozorniti žalobce práv nezalého na to, že nutno podati včas žalobu o obnovu, a žalobu tu též včas podati, pokud by ovšem jeho klient tomu neodporoval. Že tak učinil, žalovaný v první stolici netvrdil. Poněvadž žalovaný věděl o skutečnostech zakládajících důvod obnovy podle § 530 č. 7 c. ř. s. nejpozději již 22. května 1930, měl podniknouti potřebné kroky k uplatňování tohoto důvodu ve lhůtě § 534, odst. 2, č. 4 c. ř. s. Pokud tatáž skutečnost mohla býti podkladem důvodu obnovy podle § 530 č. 2 c. ř. s., nemusil žalovaný vyčkati skončení trestního řízení. Poněvadž postup soudu při uplatnění takového nároku před pravoplatností rozsudku trestního soudu jest upraven § 539 c. ř. s. Neprávem vytýká dovolatel žalobci, že mu prý nepodal včas zprávy o uvedených skutečnostech, a nemůže tak činiti tím méně, když sám seznal, že žalobce byl nesprávného názoru, že věc bude vyřízena již tím, bude-li nemanželská matka trestně odsouzena pro křivé svědectví. Nezáleží na tom, zdali žalovaný znal od začátku veškeré podrobnosti o obsahu křivé výpovědi Otilie K. Podal-li žalovaný tedy žalobu o obnovu teprve dne 4. března 1932, ačkoliv trestní rozsudek ze dne 1. září 1931 Tk VI 215/31 krajského soudu v N. J. nabyl právní moci dne 4. září 1931 (§§ 284, 294 tr. ř.), zavinił tím sám, že žaloba o obnovu musila býti odmítnuta pro opožděnost. Nižší soudy také správně uznaly, že by včas podaná žaloba o obnovu byla měla úspěch, poněvadž zjištěná křivá výpověď nemanželské matky ve spojitosti se skutečností trestním soudem pro civilního soudce závazně (§ 268 c. ř. s.) zjištěnou, že Otilie K. již v dubnu 1929 s Ferdinandem B. otěhotněla, kdežto k souloži mezi ní a Josefem W. došlo teprve začátkem července 1929, musila míti v zápětí zrušení rozsudku C II 174/30 a zamítnutí žaloby nezletilého Vladimíra K. proti Josefu W. o zjištění otcovství a plnění výživného. Žalovaný jest žalobci práv z tohoto opominutí a má podle § 1323 obč. zák. především navrátiti vše v předešlý stav. To se může stát i tak, že žalovaný místo žalobce, tudíž v tomže rozsahu jako žalobce, má konati veškerá plnění, k nimž žalobce vinou žalovaného byl pravoplatně odsouzen. Jest správné, že z tohoto rozsudku nenabude nezletilý Vladimír K. nějakého přímého nároku vůči žalovanému; to není však ani účelem tohoto sporu, v němž jde toliko o to, aby žalobce byl zproštěn nepříznivých důsledků žalovaným zaviněných a mohl dosáhnouti náhrady za povinnosti, které mu byly podle rozsudku C II 174/30 vůči oprávněnému uloženy.

Čís. 15968.

Důkazní břímě ve sporu o zápuřčí žalobě (§ 523 obč. zák.).

Bezelstnost nabyvatele knihovního práva se sice v pochybnosti předpokládá (§ 328 obč. zák.), pročež není povinností žalobce, aby ji prokazoval, nýbrž jest na žalovaném, aby prokázal konkrétní skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že žalobce v době nabytí knihovního práva až do

podání knihovní žádosti věděl anebo musel vědět o tom, že se knihovní stav neshoduje se skutečným stavem. Zdaří-li se mu důkaz, že nabyvatel musil mít pochybnosti a neomezenosti vlastnictví, jest bezelstnost nabyvatelova vyloučena.

(Rozh. ze dne 24. března 1937, Rv II 187/37.)

Žalobci, vlastníci pozemkové parcely 1086/1 kat. území Z., se na žalované domáhali záporní žalobou (§ 523 obč. zák.) zjištění, že jejich vlastnictví k uvedenému pozemku není zatíženo služebností odtoku vody do příkopu zřízeného na tomto pozemku ve prospěch žalované, že se jí zapovídá nadále vypouštět vodu do onoho příkopu a vůbec na dotčený pozemek a že se jí ukládá, aby zamezila jakýkoliv odtok na něj z jejího pozemku. Soud první instance vyhověl žalobě. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech :

Jde o to, zdali tu jsou předpoklady bezelstného nabytí vlastnictví žalobců ve smyslu § 1500 obč. zák., poněvadž tomu, kdo nabývá knihovního práva, důvěřuje bezelstně veřejné knize, nemůže býti namítáno, že se knihovní stav neshoduje se skutečným stavem věci. Bezelstnost nabyvatelova se sice v pochybnosti podle § 328 obč. zák., předpokládá, pročez nebylo povinností žalobců, aby ji prokázali, nýbrž věci žalované, aby nejen tvrdila, ale i uvedla a prokázala konkrétní skutečnosti, z nichž by plynulo, že žalobci v době nabytí knihovního práva až do podání knihovní žádosti věděli anebo při náležité bedlivosti a opatrnosti musili vědět o nesrovnalosti mezi knihovním a skutečným stavem věci. Nabyvatel knihovního práva nemá arci povinnosti, aby konal obsáhlé vyšetřování, nevzbuzují-li konkrétní okolnosti pochybnosti o správnosti knihovního stavu, ale nelze jej již pokládati za bezelstného, musilo-li mu při náležité pozornosti býti nápadné, že skutečný stav v rozhodující době svědčí odchylkám od knihovního stavu. Po té stránce však bylo odvolacím soudem zjištěno, že odpadní stružka, kterou odváděna byla odpadová voda z usedlosti žalované do příkopu žalobců, byla zřejmá a že končila u příkopu žalobců uměle zřízenou prohlubní, kterou voda do ní stékala, dále že stružka bývala čištěna a rýčem prohlubována až po plot u příkopu žalovanou po případě jejími předchůdci a za plotem matkou žalobcovou, a že tento stav trval i v době, kdy usedlosti nabyli žalobci. Odvolací soud zjistil tedy, jaký byl stav na sporném místě v rozhodující době, a tento stav je skutečně takový, že žalobci musili mít pochybnosti o neomezenosti vlastnictví k nemovitosti, které tehdy chtěli nabýti. Tím je však bezelstnost žalobců vyloučena.